

BIBLIOTEKA
SHTETIT

8SH-32

985

LLAZAR ÇUÇI

një fluturim
i zakonshëm

891.983-32

S

ES

BIBLIOTEKA E RINISË

LLAZAR ÇUÇI

NJË FLUTURIM
I ZAKONSHËM

Tregime, reportazhe, skica)

~~57263~~

663

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

PILOTI I FERMËS

Gjatë tërë fluturimit, që kishte zgjatur afro një orë, pilotin e patën mbuluar kujtimet e fluturimeve luftarake me aeroplanin gjuajtës. Kushedi sa herë kishte kaluar ai në këto anë, përmbi këto male, që e ruajnë dëborën gjer në mesin e verës. Me gjuajtësin kjo qe punë minutash, kurse tani i dukej se fluturonte në një qerre ajrore, që mezi e tërhiqnin buajt, ndonëse aeroplani i tij kishte një motor të mirë, me njëmijë kuaj fuqi. Nga dymijë metra lartësi, toka poshtë i dukej thuajse e palëvizshme. Objektet, të mëdha e të vogla, mezi rrëshqisnin nën krahët e aeroplanit të ngathët. Diku, në thellësi të hapësirave të jugut, ai dalloj dy gjuajtës që çanë qiellin si shigjetë dhe humbën në horizont...

... Pasi kishte marrë paaftësinë për të fluturuar me gjuajtës, atij i qe dukur se me kaq puna në aviacion mbaroi dhe i duhej thënë lamtumirë qiellit! Ku të shkonte? Të kthehej prapa nga aeroplani supersonik e të fluturonte në tipa të tjerë? Por kjo është njësoj si të lësh traktorin e të zësh parmendën... Kjo ta bën zemrën vrer...

Kështu i pati dhënë karar kësaj pune, duke vendosur të largohet një herë e mirë nga qielli dhe të ruante si gjënë më të shtrenjtë në jetë fluturimet me shpejtësi të mëdha.

— Mendohu edhe një herë, — i kishin thënë dhe i patën propozuar të fluturonte në aeroplanë transporti ose në helikopterë dhe ja numëronin tipat me radhë, duke i bërë edhe nga një çikëz politike për se cilin tip.

Ai, i ndezur prush nga ironia e fatit, tundte kokën pa lëshuar zë. Në ata sy të zinj e të plogët filloi të zërë vend një farë dhembje e trishtimi së bashku. Ngjante sikur ata sy, me vështrime të ngathta, që dëndur rrëzoheshin në tokë, i drejtoheshin kujtdo me një lutje: «Mos më bini më qafë».

Ai nuk ishte ndonjë tip karrieristi. Jo. Madje e dinte fare mirë se shumë aviatorë ky fat i pret, meqë në atë profesion çdo gjë varet nga gjendja shëndetësore. Mirëpo ju dukën para kohe gjithësa ngjanë papritur. Nuk po mësohej dot të bënte një copë rrugë, kur me mendje kishte vendosur t'ja linte jetës zgjidhjen, siç bëjnë njerëzit kur u mungojnë fuqitë.

Sytë e tij shprehnin pareshtur atë lutjen «Më lini rehat. . .» që ju bë zakon edhe në detyrën e re, ndërsa vështrimet zunë të përpinin kupën e qiellit, sapo që atje lart të ndihej ndonjë vuvurimë motori.

«Mos më bini më qafë, atje është jeta ime. . .»

«Ke nevojë për ndihmën tonë? . . . Qysh të të ndihmojmë. . .?»

«Do të iki. Nuk e kam mendjen për kësi punësh. . .»

«Ke nevojë për ndihmën tonë?..»

«Faleminderit...»

«Duhet luftuar edhe insektet e dëmshme, — mendoi piloti. — Duhet spërkatur pemët. S'ke ç'i bën...»

«Ja edhe aerodromi», tha me vete dhe pakësoi gazin. Motori sikur e humbi fare uturimën. Aeroplani u var më poshtë. Toka rrëshqiste më shpejt nën krahë. Lartësia sa vinte bëhej më e vogël. Tani, në tokë, çdo send mori konture të qarta. Në anë të aerodromit, piloti vuri re se kishte njerëz. I shikoi me kujdes. Ata qenë mbledhur pranë e pranë.

«Fëmijë», — tha.

Aeroplani rrëshqiti mu përpara grumbullit të njerëzve dhe ca më tutje, si ndonja pesëdhjetë metra larg tyre rrotat ndeshën me tokën. Toka i shtyu rrotat me gjoksin e saj dhe aeroplani kërceu përjetë një herë, dy, tri... Gjersa shpejtësia u shua.

— E, hej! Si cjaq kërcen, — thirrën fëmijët.
— Si cjaq. E, patë?

Aeroplani kishte ecur nëpër bar dhe qe afruar tek vendi ku do të pushonte për ca kohë. Motori reshti dhe nga dera doli ekipazhi. Tekniku, sapo vuri këmbën në tokë, zuri të vinte përqark aeroplanit, duke e shikuar me kujdes, ndërsa piloti bariste plogët nëpër barin me vesë, drejt fëmijëve.

«Ja ku erdha më në fund», tha me vete dhe shtoi: «Ku do të jetë ferma? Fusha e betejës, ku do jetë?.. I erdhi radha pilotit të luftojë me mizat e krimbat...»

— O pilot! — dëgjoi një zë fëmije. — Pse kërcenve ashtu? Ç'pati aeroplani që u hodh si kec?...

Hodhi sytë përçark. Vështrimet e tij sikur shprehnin ende atë lutjen: «Mos më bini më qafë, bre!»

Lajmi se atë ditë në aerodromin e ri fushor do të zbriste një aeroplan, ishte përhapur në gjithë qendrën e banuar aty pranë. Vargu i njerëzve që vinin drejt aeroplanit s'kishte të sosur. Të parët patën mbërritur të organizuar fëmijët e shkollave. Dy mësuesit rrinin në mes tyre dhe u shpjegonin me aq sa u merrte mendja. «Po, pse kërcen?... Pse u hodh?...»

Atë kohë piloti u turpërua. Ai sollti në mend se kishte kaluar pranë njerëzve pa u folur, pa u thënë së paku «mirëmëngjez»; pastaj kujtoi uljen e pakujdeshme që kishte bërë. Nuk i mbeti gjë tjetër, veçse të buzëqeshte e të ledhatonte fëmijën e zgjuar e të shkonte më tutje, nëpër aerodromin fushor, duke tërhequr zvarrë këmbët e plogëta.

Një «gaz» i vjetër u var nga xhadeja në fushë me rrëmbim.

— Për fermën keni ardhur? — pyeti një burrë i gjatë zeshkan, me kasketë nga ato të fëshfësheve, pa dalë mirë nga «gazi». Piloti qeshi sa për t'u dukur.

— Po, unë jam piloti i fermës...

Ata që zbritën nga maqina u përçafuan me pilotin si miq të vjetër. Edhe shoferi, me një xhaketë kadife tërë njolla vaji e benzinë, ju hodh në qafë. Ai e ndjente veten më afër me pilotin, se që të dy mbanin erë benzinë. Ai burri i gjatë zeshkan, me atë kasketën fëshfëshe në kokë, zuri të fliste për detyrën që e priste pilotin. Herë pas here ai fuste në bisedë edhe drejtorin, edhe ministrinë.

Zinte në gojë dendur pentoren prej afro njëmijë hektarësh, aeroplanin, motopompat, helmet që do përdroreshin në spërkatje dhe tregonte se si mund të bëhej fluturimi.

Ndërsa piloti dëgjonte duke vështruar kot së koti në një pikë dhe thoshte me mendje:

«Erdhi puna të më japë urdhëra e udhëzime një njeri, që s'ka haber nga aviacioni».

Ai ishte mësuar me shefat e tij ushtarakë, që kishin përvojë të madhe në fluturime.

— Si thoni? Fillojmë?!... — ja bëri më në fund ai me kasketë fëshfëshe.

«Siurdhëron! Piloti i fermës nën urdhërat tua-ja». — desh të thoshte aviatori me zemër të vrarë. Ai psherëtiu dhe u nis për tek aeroplani. Këmbët e plogëta i hiqte zvarrë. U ngjit me përtesë në kabinë. Aty u kujtua të pyeste teknikun në e kishte mbushur depozitën me lëndën helmuese.

— Çdo gjë gati! — u përgjegj me zë të lartë e me fytyrë tërë ngazëllim tekniku.

Brenda në kabinë kishte hyrë edhe ai me kasketën fëshfëshe.

— Do të vij edhe unë... Jam agronom... — ja bëri i pavendosur.

Piloti tundi vetëm kokën, sikur desh t'i thoshte «si të kesh qejf...»

Pas pak u dëgjua gumëzhima e parë e motorit. Aeroplani u ngrit dhe fluturoi në kurset jugore, në lartësinë nja njëqind metra. Aviatori vuri re se përmbi kabinë i kaloi një lejlek i plogët. «Lejlekët fluturojnë më lart se mua...» mendoi dhe rrudhi buzët.

S'kaluan as pesë minuta dhe agronomi që rrinte

më këmbë, mezi ngriti dorën, për të treguar diçka përpara.

— Ferma jonë... — zuri të thërriste me zë të lartë, për të mposhtur zhurmën e motorit. Tregohet i qetë. Mendohej të rrëfente kufitë e plantacioneve të pemtores. Mirëpo rrymat vertikale të ajrit, që e vërvitnin aeroplanin lart, poshtë, ja zinin fjalën në grykë e s'e linin rehat.

— Jemi lart më ngjan... Kështu shpërndahet shumë helmi... nuk bie fare... Ca më ulët... — fliste agronomi, me zë të çjerrë.

Piloti s'kishte nga të merrej me fjalë dhe s'ja kishte qefi të dëgjonte atje, në ajër, një njeri që s'merrte vesh nga fluturimi. Ai tundte vetëm kokën i mërzhitur. Kështu bëri gjersa mbaroi hedhjen e helmeve dhe mori prapë lartësinë nja njëqind metra. Aty nuk duroi më:

— Ti, agronom, mos më tërhiq vëmendjen, kur jam ulët. A, merr vesh ti ç'do me thënë të fluturosh pesë metra mbi pemë... dhe plepa e kodra përçark?... Pastaj ç'më thua: më ulët ca!... Kupton ti se me këto rryma vertikale, që ngrenë e ulin pa të keq afro gjashtë tonë, mund të përqafojmë mollët e të puthim tokën?!!
Dhe mendoi: «Do më lini rehat apo jo?»

Ca nga uturima e motorit, që nuk e la të dëgjonte mirë, dhe ca ngaqë nuk e kuptonte si duhet gjuhën e pilotit, agronomi humbi në heshtje.

Sapo zbritën në aerodrom, aviatori tha:

— Shkojmë një herë nga pemtorja.

Agronomi qeshi, i hodhi dorën supeve tjetrit dhe ashtu pranë e pranë ndezën nga një cigare, duke ecur buzë xhadesë, nëpër hije. Pas pak u fu-

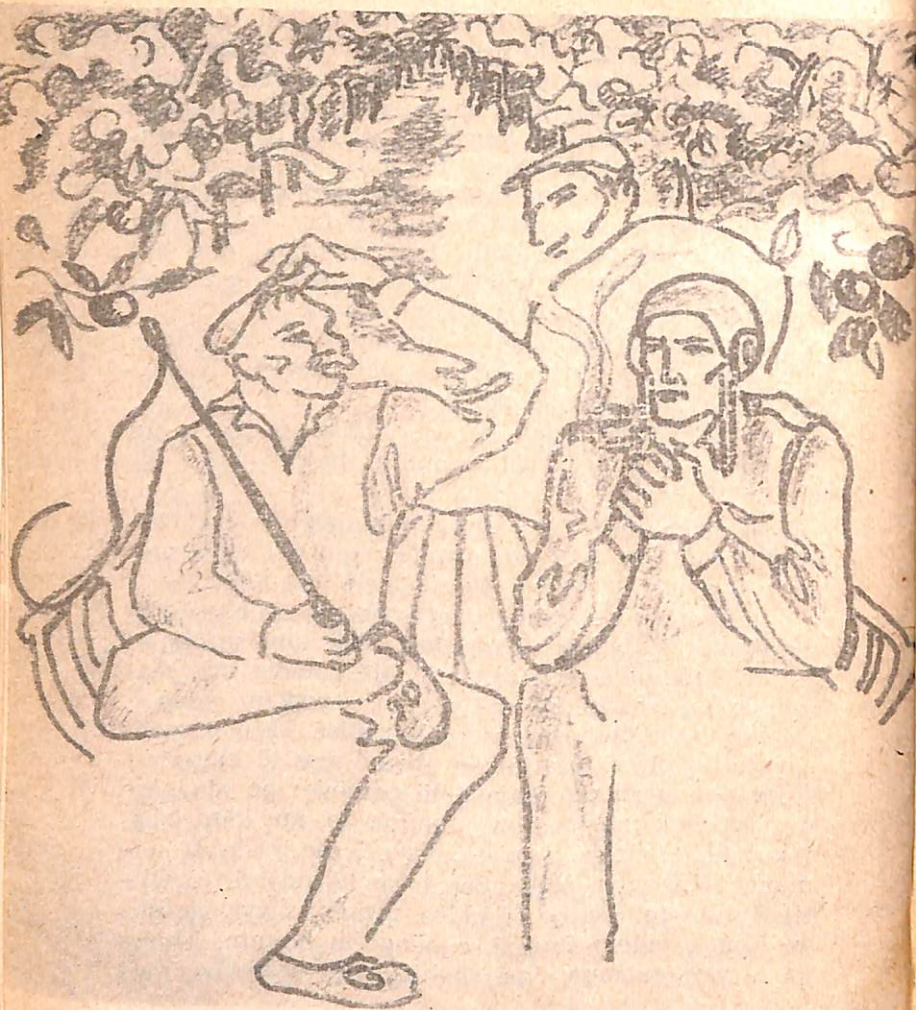
tën në pemtore. Aviatori shikonte radhët e drejta të mollëve dhe nga do që hidhte sytë i vinte çudi. Sa të gjatë e të pafund i dukeshin ato radhë këtu, në tokë! Ndërsa atje lart, nga ajri, ai s'do ta besonte kurrë po ti thoshin se ferma ka plantacione të atilla, ku mund të humbasësh. Për një çast harroi fare pse kishte hyrë në mes të atyre pemëve. Ashtu i hutuar çapitej pas agronomit. Befas që prapa ndjeu një shkrofëtinë kali. Bëri mënjanë dhe atë kohë i ra në mend që të shikonte fletët e pemëve. Agronomi, ca më tutje, po kontrollonte.

— Ej, ç'kërkoni atje! — u dëgjua një zë i ngjirur. Një karro kishte ndaluar në rrugicë. Karrocieri plak thërriste pa ndroje.

— Ç'kërkoni atje? Pse aq kollaj gjendet pika e parë e vesës? Hajde, mendje, hajde! Edhe ti, agronom, pa le. . .

Qeshën që të tre. Agronomi lajmëroi të sillnin shpejt mikroskopin. Ai, ngaqë s'dinte ç'të bënte, zuri me dorë kasketën, po s'e hoqi nga koka.

— S'keni ç'e doni as mikroskopin. . . Ky është ai piloti? — ja bëri karrocieri plak dhe shtoi: — Hajde ç'shpejtësi e ç'uturimë! Më shkove mu përmbi kokë. Thashë se më përpiu aeroplani. Pela u çakallos fare e thashë se më gremisi. Mezi e qetësova dhe vetë e futa kokën mu në mes të gjunjëve. Aeroplani u zhduk majave të pemëve; po ajo perde tymi, që linte pas, më mbuloi. Ja, mu këtu isha, tek mollët. Thashë, kaq e pata unë me pelën, u helmuam. Kur vura pëllëmbën në kokë ndjeva lagështi. E vura mbi vithe të pelës, prapë ndjeva lagështi. Kaq e patëm thashë, e hëngrëm helmin. Thirra ca të rinj, se mua s'më shohin sytë. «Xhaxha, pela

Piloti i fermës